

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач Ю.В. Ярмоленко. Біла Церква: БНАУ, 2025. 19 с.

Розробник: Ю.В. Ярмоленко, канд. юрид. наук, доцент

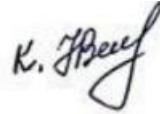
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 15 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, доцент

Анна ПАХОМОВА

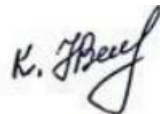
Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
7.1. Лекції	8
7.2. Практичні заняття	11
7.3. Самостійна робота	12
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	13
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» для денної та заочної форми навчання передбачено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 64 години (лекції – 32, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 56 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО	Вибіркова	
Змістових модулів – 3		<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти	D8 ПРАВО	3-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача 3.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		32 год.	10 год.
		<i>Практичні</i>	
		32 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		56 год.	106 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Мета вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» є опанування основних понять, принципів та інститутів права інтелектуальної власності, поглиблене вивчення правовідносин в сфері інтелектуальної діяльності, аналіз актів законодавства України, міжнародних договорів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Теорія держави і права», «Цивільне право», «Цивільне процесуальне право».

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК 6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право.

- 1.1. Поняття та загальні положення про право інтелектуальної власності.
- 1.2. Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право).
- 1.3. Зміст авторського права
- 1.4. Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права).

Змістовий модуль 2. Права промислової власності.

- 2.1. Правова охорона винаходів.
- 2.2. Право інтелектуальної на корисну модель і промисловий зразок.
- 2.3. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.
- 2.4. Право інтелектуальної власності на торгівельну марку.
- 2.5. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Змістовий модуль 3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Використання об'єктів права інтелектуальної власності.

- 3.1. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
- 3.2. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
- 3.3. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.
- 3.4. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин.
- 3.5. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральних мікросхем.
- 3.6. Договори у сфері інтелектуальної власності
- 3.7. Захист права інтелектуальної власності

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право.												
Тема 1.1.	8	2	2			4	7	1				6
Тема 1.2.	8	2	2			4	7	1	1			5
Тема 1.3.	8	2	2			4	5					5
Тема 1.4.	8	2	2			4	8					8
Разом за модулем 1	32	8	8			16	27	2	1			24
Змістовий модуль 2. Права промислової власності.												
Тема 2.1.	8	2	2			4	6	1				5
Тема 2.2.	8	2	2			4	7	1	1			5
Тема 2.3.	8	2	2			4	5					5
Тема 2.4.	8	2	2			4	6					6
Тема 2.5.	8	2	2			4	5					5
Разом за модулем 2	40	10	10			20	29	2	1			26
Змістовий модуль 3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Використання об'єктів права інтелектуальної власності.												
Тема 3.1.	8	2	2			4	6					6
Тема 3.2.	8	2	2			4	5					5
Тема 3.3.	8	2	2			4	5					5
Тема 3.4.	6	2	2			2	5					5
Тема 3.5.	6	2	2			2	5					5
Тема 3.6.	6	2	2			2	7	1	1			5
Тема 3.7.	6	2	2			2	7	1	1			5
Разом за модулем 2	48	14	14			20	52	2	2			48
Усього годин	120	32	32			56	120	6	4			106

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право.	
1.1. Тема 1. Поняття та загальні положення про право інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність та її становлення. Сутність інтелектуальної власності. Співвідношення власності та інтелектуальної власності. Виникнення права інтелектуальної власності. Теорії права інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Значення права інтелектуальної власності. Розвиток права інтелектуальної власності.	2
1.2. Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право). Майнові авторські права як інвестиції. Об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Виникнення авторського права. Використання твору за згодою автора. Авторське право на твори, створені у зв'язку з виконанням трудового договору чи на замовлення. Перехід авторських прав. Строки охорони авторських прав.	2
1.3. Зміст авторського права Поняття авторського права та зміст його дії. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Зміст особистих немайнових прав. Виключні майнові права суб'єкта авторського права. Строки чинності авторських майнових прав. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Проблеми удосконалення механізму вільного використання творів.	2
1.4. Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права). Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав. Права виконавців та їх зміст. Використання суміжних прав. Реалізація суміжних прав. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав.	2
Разом за змістовий модуль 1	8
Змістовий модуль 2. Права промислової власності.	
2.1. Правова охорона винаходів. Поняття винаходу. Об'єкти винаходу. Загальні положення про	2

охорону винаходів. Заявка на оформлення патенту. Право на одержання патенту. Припинення дії патенту та визнання його недійсним. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винаходи.	
<p>2.2. Право інтелектуальної на корисну модель і промисловий зразок.</p> <p>Поняття патентного права. Поняття та правові ознаки корисної моделі і промислового зразка. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на корисну модель, промисловий зразок. Суб'єкти права інтелектуальної власності на корисну модель, промисловий зразок. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель, промисловий зразок. Охоронні документи. Патентування об'єктів у зарубіжних країнах.</p>	2
<p>2.3. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.</p> <p>Правові ознаки комерційного найменування. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування. Зміст права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Чинність права інтелектуальної власності на комерційне найменування.</p>	2
<p>2.4. Право інтелектуальної власності на торгівельну марку.</p> <p>Правові ознаки торгівельної марки. Право інтелектуальної власності на торгівельну марку. Зміст права інтелектуальної власності на торгівельну марку. Чинність права інтелектуальної власності на торгівельну марку.</p>	2
<p>2.5. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.</p> <p>Правові ознаки географічного зазначення. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення. Зміст права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Чинність права інтелектуальної власності на географічне зазначення.</p>	2
Разом за змістовий модуль 2	10
Змістовий модуль 3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Використання об'єктів права інтелектуальної власності.	2
<p>3.1. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.</p> <p>Поняття комерційної таємниці та її види. Умови правової охорони інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Оформлення права інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Інформація, що не може бути комерційною таємницею.</p>	2
<p>3.2. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.</p> <p>Поняття селекційних досягнень. Поняття та правові ознаки раціоналізаторської пропозиції. Об'єкти та суб'єкти права</p>	2

інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Обмеження в об'єктах раціоналізаторських пропозицій. Пільги та переваги авторів раціоналізаторських пропозицій.	
<p>3.3. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.</p> <p>Новизна науково відкриття. Поняття наукового відкриття. Право на наукове відкриття. Оформлення прав інтелектуальної власності на наукове відкриття. Патентування винаходів у зарубіжних країнах.</p>	2
<p>3.4. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин.</p> <p>Право інтелектуальної власності на сорт рослин. Право інтелектуальної власності на породу тварин. Оформлення прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Патентування рослин за кордоном.</p>	2
<p>3.5. Право інтелектуальної власності на компоновання інтегральних мікросхем.</p> <p>Поняття інтегральної мікросхеми та умови її патентоспроможності. Придатність компоновання інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компоновання інтегральних мікросхем. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми.</p>	2
<p>3.6. Договори у сфері інтелектуальної власності</p> <p>Специфічна особливість договорів у сфері інтелектуальної власності. Види договорів у сфері інтелектуальної власності. Поняття та види авторських договорів. Видавничі договори. Договори про депонування рукописів. Постановчі договори. Сценарні договори. Договори художнього замовлення. Договори на використання у промисловості товарів ужиткового мистецтва. Договори на створення і використання об'єктів суміжних прав.</p>	2
<p>3.7. Захист права інтелектуальної власності</p> <p>Загальні положення про систему захисту права інтелектуальної власності. Поняття охорони і захисту прав та їх співвідношення. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Види правового захисту прав інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності. Принципи міжнародно-правової охорони. Поняття контрафактних порушень. Порядок реалізації</p>	2

права на захист. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності. Судова практика.	
Разом за змістовий модуль 3	14
Всього	32

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право.	
1	Поняття та загальні положення про право інтелектуальної власності.	2
2	Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право).	2
3	Зміст авторського права	2
4	Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права).	2
	Змістовий модуль 2. Права промислової власності.	
5	Правова охорона винаходів.	2
6	Право інтелектуальної на корисну модель і промисловий зразок.	2
7	Право інтелектуальної власності на комерційне найменування.	2
8	Право інтелектуальної власності на торгівельну марку.	2
9	Право інтелектуальної власності на географічне зазначення.	2
10	Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.	2
	Змістовий модуль 3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Використання об'єктів права інтелектуальної власності.	
11	Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.	2
12	Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.	2
13	Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин.	2
14	Право інтелектуальної власності на компоновання інтегральних мікросхем.	2
15	Договори у сфері інтелектуальної власності	2
16	Захист права інтелектуальної власності	2
	Разом	32

7.3. Самостійна робота

Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. . Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право.	
<p><i>Теми для опрацювання:</i></p> <p>Штучний інтелект як автор. Хто є автором твору, створеного за допомогою штучного інтелекту? Чи може ШІ мати авторські права? Якщо ні, то чиї права порушуються, якщо твір, створений ШІ, використовується несанкціоновано?</p> <p>Піратство в інтернеті. Чи є сучасне законодавство достатньо ефективним для боротьби з цифровим піратством? Які нові правові механізми необхідні для захисту авторських прав в умовах поширення контенту через глобальну мережу?</p> <p>Межі "вільного використання". Де проходить межа між правомірним "вільним використанням" твору (цитування, пародія, освітні цілі) та порушенням авторського права? Як судам ухвалювати рішення в таких неоднозначних ситуаціях?</p> <p>"Сірі зони" авторського права. Яким чином можна захистити такі об'єкти, як кулінарні рецепти, алгоритми, ігрові механіки, що не завжди підпадають під класичне визначення твору?</p> <p><i>Практичні завдання:</i></p> <p>Розробити авторський договір</p>	
Разом за змістовий модуль 1	16
Змістовий модуль 2. Права промислової власності.	
<p><i>Теми для опрацювання:</i></p> <p>Проблема патентування "живих" об'єктів. Чи може бути об'єктом патентування біологічний матеріал, наприклад, людські гени чи мікроорганізми? Де межа між відкриттям, яке не патентується, та винаходом?</p> <p>Дисбаланс між приватними та публічними інтересами. Як забезпечити доступ до життєво важливих технологій (наприклад, ліків), якщо патенти надають правовласникам монопольне становище? Чи є примусове ліцензування ефективним механізмом у цьому контексті?</p> <p>Евергрінінг (evergreening). Чи є правомірним патентування незначних модифікацій вже існуючих винаходів з метою продовження строку дії патентного захисту? Які це створює перешкоди для розвитку конкуренції та доступу до технологій?</p> <p>Межі "описового характеру". Як визначити, чи є торговельна марка описовою і, відповідно, не може отримати правову охорону? Де проходить межа між позначенням, що описує товар/послугу, та</p>	

унікальним знаком? Захист "загальновідомих" марок. Як довести загальновідомість торговельної марки? Які критерії слід застосовувати, і чи не призводить такий захист до надання надмірних монопольних прав? Використання доменних імен. Яким чином слід вирішувати конфлікти між власниками торговельних марок та особами, які зареєстрували ідентичні або схожі доменні імена? <i>Практичні завдання</i> Розробити патентну заявку	
Разом за змістовий модуль 2	20
Змістовий модуль 3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Використання об'єктів права інтелектуальної власності.	
<i>Теми для опрацювання:</i> Проблема вичерпання прав. Як застосовувати принцип вичерпання прав у цифрову епоху? Зловживання правами інтелектуальної власності. Як запобігти використанню прав інтелектуальної власності як інструменту недобросовісної конкуренції? Оцінка нематеріальних активів. Вплив ІВ на інновації. Захист топографій інтегральних мікросхем. Правова охорона нових сортів рослин та порід тварин. Чи повинна людина мати монопольне право на використання біологічних об'єктів, створених шляхом селекції? <i>Практичне завдання:</i> Розробити позовну заяву на захист немайнових прав на об'єкт інтелектуальної власності.	
Разом за змістовий модуль 3	20
Всього годин	56

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальні завдання:

1. Авторське право в цифрову епоху: проблеми захисту та відповідальності.
2. Захист прав на програмне забезпечення: особливості, виклики, судова практика.
3. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: ліцензійні договори, договори відчуження.
4. Роль патентів у інноваційній діяльності підприємств: досвід України та світу.

5. Правова охорона торговельних марок: від реєстрації до припинення.
6. Інтелектуальна власність та штучний інтелект: хто є автором твору, створеного ШІ?
7. Захист промислових зразків та їх значення для економіки.
8. Вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності: судові та позасудові методи.
9. Комерційна таємниця як інструмент захисту інновацій.
10. Особливості правового регулювання географічних зазначень.

Групові завдання

1. Правовий аналіз кейсу: Розгляд відомого судового спору у сфері інтелектуальної власності (позов проти Napster, справа Apple проти Samsung). Групи аналізують обставини, аргументи сторін та рішення суду.
2. Розробка стратегії захисту ІВ: розробити комплексну стратегію захисту інтелектуальної власності для вигаданої стартап-компанії (мобільний додаток або інноваційний пристрій).
3. Дебати на тему: "Чи потрібно ліквідувати авторське право?" Одна група готує аргументи "за", інша — "проти". Мета — глибоко проаналізувати філософію та економічну доцільність ІВ.
4. Проєкт "Створення бізнесу на ІВ": розробка бізнес-моделі, в основі якої лежить інтелектуальна власність (продаж ліцензій, франчайзинг). Завдання включає розробку ліцензійної угоди, реєстрацію прав та оцінку ризиків.
5. Презентація-аналіз: презентація про діяльність конкретної організації (WIPO, ВОІВ) або про один із сучасних викликів у сфері ІВ проблему піратства в Україні, захист об'єктів фольклору).

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних (кейсових) завдань — індивідуальних та в групах; конференцій; ділових ігор. Під час проведення практичних занять використовуються сучасні елементи та прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) або виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово).

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Залік	20	20	40	20	-	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Судова влада України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах MOF Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відео лекції, в т.ч. іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали –схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література:

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с
2. Спеціальна інформаційна система Укрпатенту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sis.ukrpatent.org/uk/help/question/yakivarianti-poshuku-nayavni-u-sis>
3. Пахомова А.О. Міжнародний аспект охорони прав на сорти рослин / О.Г. Курчин, А.О. Пахомова // Інтернаука. Сер. Юридичні науки. – 2021. – № 9. DOI <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2021-9>
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7298>
4. Pakhomova A. Features of legal regulation in the field of plant variety protection / O. Kurchin, A. Pakhomova // Modern Science. - 2021. - № 4. - P. 143-150. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7303>
5. Пахомова А. О. Правові особливості селекційної діяльності в Україні / А. О. Пахомова // Удосконалення інформаційно-правового забезпечення сфери АПК та захисту прав суб'єктів агробізнесу : кол. монографія. - Біла Церква: БНАУ, 2023. - С. 162-189. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/11791>
6. Пахомова А. О. Правові засади інноваційного розвитку АПК / А. О. Пахомова // Удосконалення інформаційно-правового забезпечення сфери

АПК та захисту прав суб'єктів агробізнесу : кол. монографія. - Біла Церква: БНАУ, 2023. - С. 98-132.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/11790>

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.08.1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. - № 30. – ст. 141
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 зі змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
5. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.
6. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16 червня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.
7. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/page>.
8. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/page>.
9. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.
10. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 5 листопада 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>.

Міжнародні акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/page.
2. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996

- року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
3. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.
  4. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1981 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_134.
  5. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (вчинено в Римі 26 жовтня 1961 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_763.
  6. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_123